

Klima i endring – utfordringar og muligheter

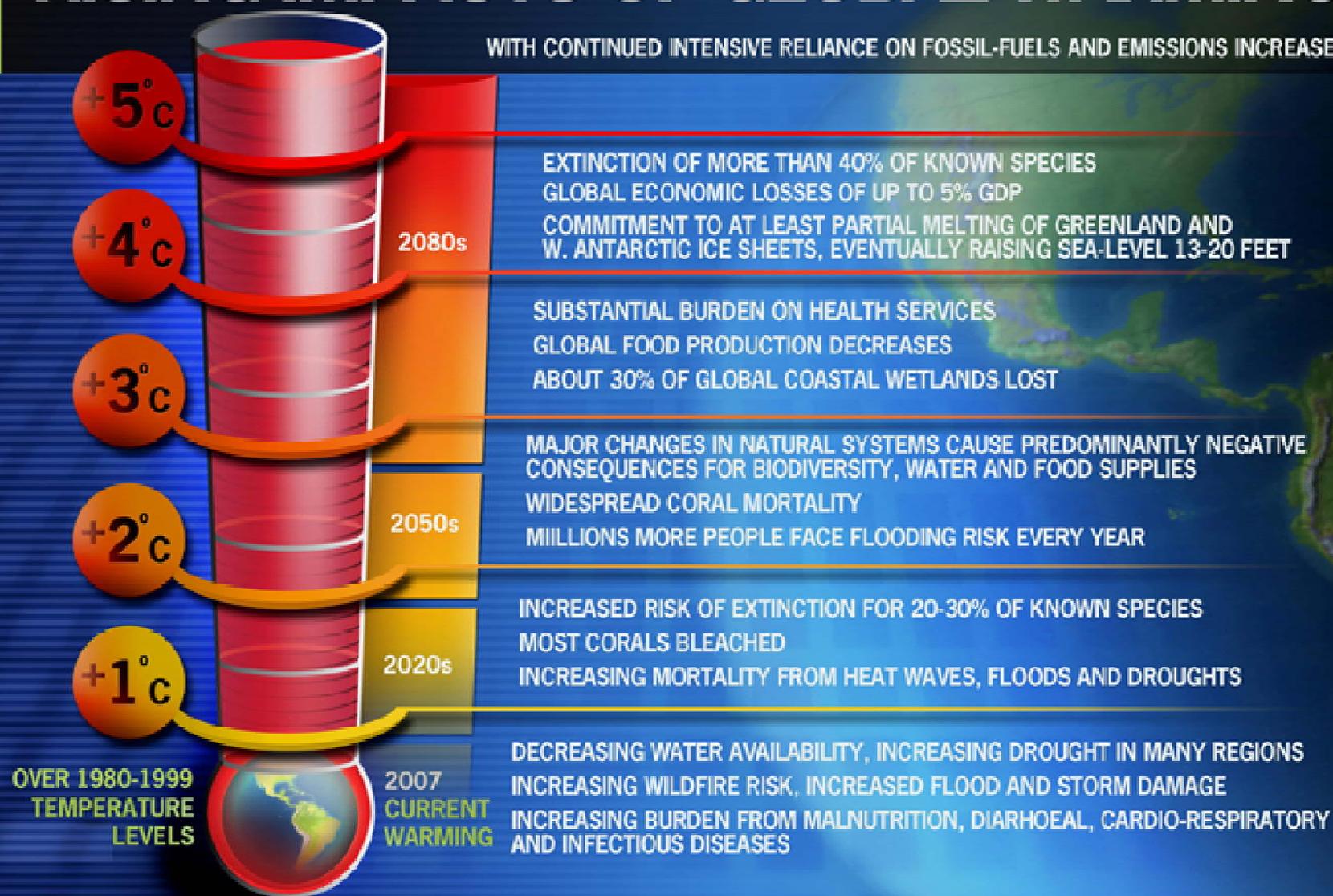
Erling Sande,
Energi- og miljøpolitisk talsperson for Senterpartiet

GLOBAL OPPVARMING ?

RISING IMPACTS OF GLOBAL WARMING

WITH CONTINUED INTENSIVE RELIANCE ON FOSSIL-FUELS AND EMISSIONS INCREASES

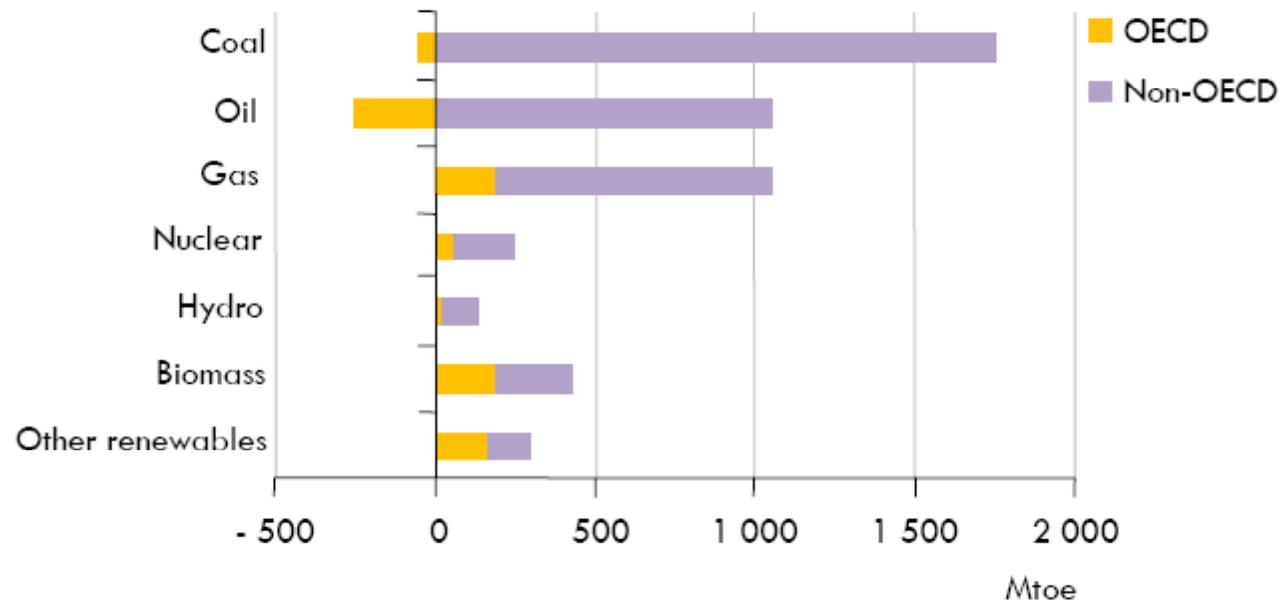
 NET www.net.org

Source: IPCC Fourth Assessment Report, Working Group II Summary for Policymakers. Timing of temperature increases based on IPCC scenarios that assume continued intensive reliance on fossil-fuels and emissions increases. Emissions reductions would reduce the amount and rate of warming.
Conversion of temperature increases—Celsius to Fahrenheit: 1°C = 1.8°F; 2°C = 3.6°F; 3°C = 5.4°F; 4°C = 7.2°F.
Produced by National Environmental Trust.

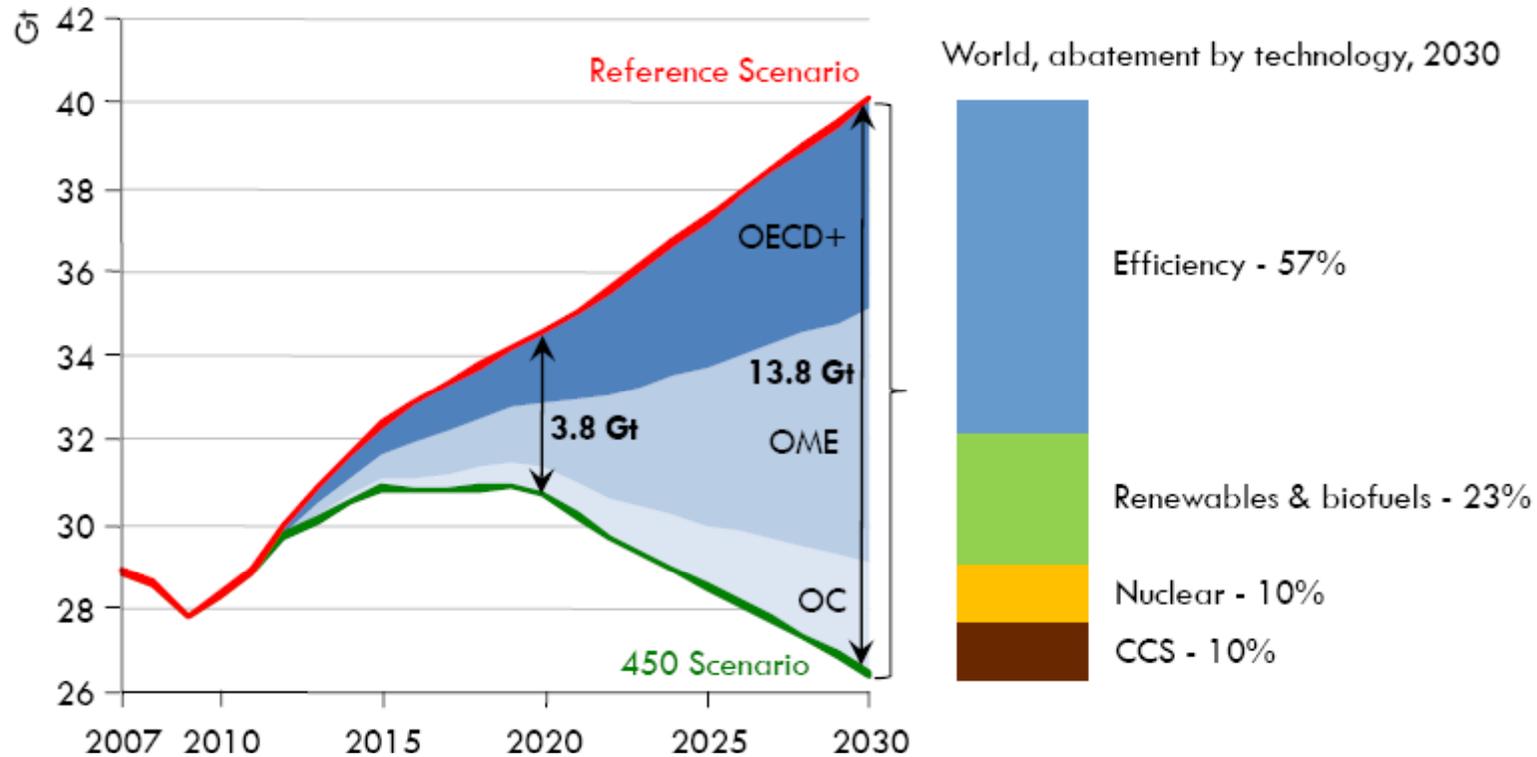
BREIM — VILL, VAKKER, OG VÅT?

Change in primary energy demand in the Reference Scenario, 2007-2030

Fossil fuels account for 77% of the increase in world primary energy demand in 2007-2030, with oil demand rising from 85 mb/d in 2008 to 88 mb/d in 2015 & 105 mb/d in 2030

World abatement of energy-related CO2 emissions in the 450 Scenario

An additional \$10.5 trillion of investment is needed in total in the 450 Scenario, with measures to boost energy efficiency accounting for most of the abatement through to 2030

40% over 600 meter

POTENSIALE I NORGE

Energibærer	Teoretisk potensial	Praktisk potensial (moderat utn.grad)	Kostpris øre/kWh
Bioenergi	> 400 TWh	30 TWh	70
Vindkraft land	> 250 TWh	18 - 20TWh	> 60
Vannkraft småkraftverk	32 TWh	10 TWh	> 40
Vannkraft, oppgradering av store eksisterende kraftverk	20 TWh	12 TWh	> 40
Varmepumper	35 TWh	16 - 22 TWh	50 - 70
Øvrige ENØK-tiltak	35 TWh	5 TWh	> 40
Samlet potensial	> 765 TWh	> 95 TWh	40 - 70

Figur 2: Potensial og kostpris for ulike energibærere
Kilder: NVE, OED, Vista Analyse, SFT.

I tida

- København
 - Utsleppskutt
 - Kvoter – forpliktingar
 - Kyoto vs ny avtale
 - Forebygging/tilpassing
 - Finansiering
 - Teknologioverføring
 - Regnskog
- EU sitt fornybardirektiv
- EU sitt klimakvotedirektiv
 - Før og etter 2013
- Norge sin Klimakur 2020
- Nett og NVE-oppdrag

Øvrige grep

Ny energilov

- Rett til nett
- Lik nettariff – vil motvirke lokal motstand
- Avbøtande tiltak og miljøomsyn

Sakshandsamingskapasitet

- Midler til NVE
- Meir sakshandsaming i fylka

Fou

- Sterkare innsats på alle dei umodne teknologiane.
- Energiomlegging

18 – 22 TWh

Bæredygtig ferie i Danmark

[Storbyferie](#)
[Moderne storbyoplevelser](#)
[Aktiv ferie](#)
[Familieferie](#)
[Det kulturelle Danmark](#)
[Nyd livet - forkæl dig selv](#)
[Feretip](#)
[Danmarksspillet](#)
[Gæstebog - læs og fortæl om ferien](#)
[Tilgængelighed i Danmark](#)
[Bo godt](#)
[Tilbud på aktiv ferie](#)

Samsø - Danmarks vedvarende energi ø

I 1998 blev Samsø udnævnt til "Danmarks Vedvarende Energi ø", og siden er beboerne på den grønne ø midt mellem Sjælland og Jylland blevet selvforsynende med vedvarende energi og producerer tilmed vindmølle-el til eksport. Samtidig har øboerne formået at reducere deres samlede CO2-udslip betragteligt, mens udslippet af drivhusgasser generelt er stigende i Danmark.

Bæredygtighed på mange fronter

For godt 10 år siden fik Samsø den ære, at blive Danmarks første statsstøttede CO2-neutrale ø, hvilket lokalbefolkningen i den grad har taget til sig, for på trods af statsstøtte, kommer de fleste langsigtede investeringer i ren teknologi fra øboerne selv. Sådan er det blandt andet med øens mange **vindmøller**, der ikke bare dækker øens eget elektricitetsbehov, men producerer så meget el, at der også kan eksporteres ren energi til andre dele af landet.

For at reducere CO2-udledningen har beboerne investeret i **varmeanlæg**, der alene kører på lokalt produceret biomasse, nemlig halm og træflis. Samtidig har **energikonsulenter** rådgivet de lokale husejere om energibesparende foranstaltninger, og lokale VVS-firmaer er blevet certificeret til at installere delvist statsstøttet "**grøn teknologi**" i virksomheder og private hjem. - Den offentlige trafik er også blevet berørt af de mange tiltag. Således er regulær buskørsel blevet erstattet af et mere energi-besparende tele-bus system, hvor man bestiller bussen efter behov.

Oplev "Danmarks vedvarende energi ø" med egne øjne

Hvis du vil opleve "Danmarks vedvarende energi ø" med egne øjne, er det en god idé at lægge ud med et besøg på Samsø Energi Akademi, hvor du kan høre mere om resultaterne fra øen og grøn teknologi i al almindelighed. Og så er det ellers bare med at komme rundt og udforske øen, der har

Lej sommerhus på Samsø

> [Lej et sommerhus på Samsø](#) gennem "TouristOnline"

BREIM – QUO VADIS?

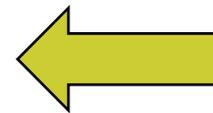
Småkraft?

Biomasse?

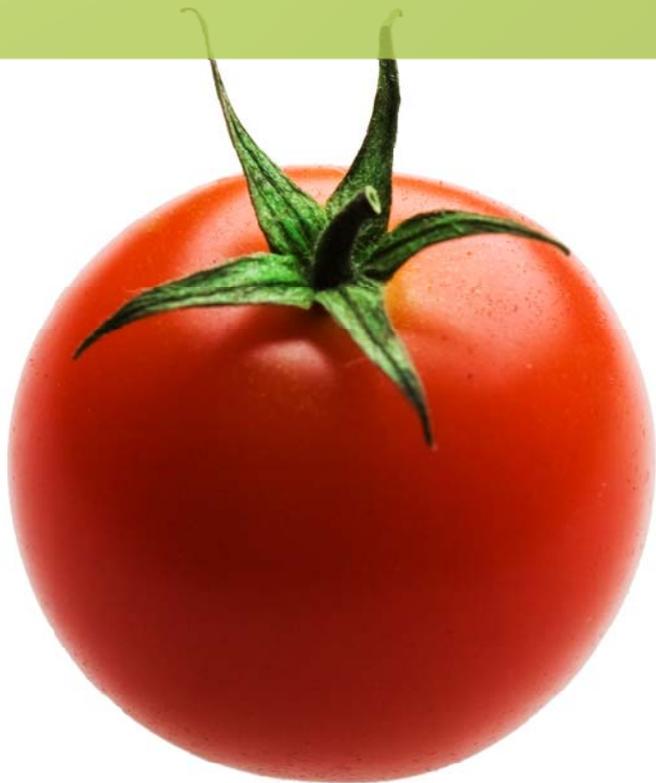

Vindkraft?

Metangass
frå husdyr og
boss?

ETT DØME - MILJØGARTNERIET

Selv om det ikke finnes en eneste elbil på Radøy, er kommunen den av hordalandskommunene som har fått mest statlig støtte til nye ladepunkter.

STIG ERIK ELLIOTT
stig.erik.elliott@nrk.no

GUNHILD AGDESTEEEN
gunhild.agdesteen@nrk.no

Publisert 04.01.2010 06:23.

 Skriv ut Del/tips

LES

Her er verdens raskeste el-bil

Tilbyr ansatte elbil-ordning

Løpet kjørt for avgift på biodiesel

- Norge trenger 250 000 elbiler

Avviser ikke CO2-avgift

Think-ansatte mister jobben

Avviser ikke CO2-avgift

Myndighetene svikter Think

SISTE: NRK HORDALAND

Brann på Lindås

Livsvernprisen til ektepar Husebø

90 mister jobben i Hansa

Historisk hus røk i brannen

Nytt kultband til Bergen

Lokale kuldeforskjeller i Bergen

Joner vil ha gratis heroin

Storbrannen er under kontroll

Gutt skadet i akeulykke

Kolliderte etter illebefinnende

I 2009 delte staten ut 50 millioner kroner til etablering av ladepunkter for elbiler.

- **LES OGSÅ:** [- Norge trenger 250 000 elbiler](#)

- Dette er fremtiden

- Vi vet at det har vært elbiler registrert i kommunen før. Og vi ser i glasskulen at elbiler er fremtiden. Derfor satser vi på dette nå, sier miljøvernleder Asbjørn Nagel Toft på Radøy.

I dag finnes det to ladepunkter for elbil utenfor Radøy rådhus på Manger. Disse dobles snart til fire.

- **LES OGSÅ:** [Her er verdens raskeste el-bil](#)

Gigantisk utvidelse

Men satsingen stopper ikke der. På sikt vil den vesle kommunen, som har under 5.000 innbyggere, få hele 26 ladepunkter.

- Vi har søkt om støtte til 26 punkter, og fått innvilget denne støtten, sier Nagel Toft.

- **LES OGSÅ:** [Think-ansatte mister jobben](#)

Overrasket

Miljøvernlederen er overrasket over at ikke flere kommuner satser på miljø gjennom denne ordningen.

- Det er ikke hver dag man får muligheten til slik støtte. Da må vi gripe sjansen, mener Nagel Toft.

